

SSH ile Sistem Yönetimi

Can Erkin Acar

5. Linux ve Özgür Yazılım Şenliği

can.acar@pro-g.com.tr
canacar@openbsd.org

İçindekiler

- Neden SSH?
 - SSH Protokol Mimarisi
 - Temel SSH Kullanımı
 - Kimlik Doğrulama Yöntemleri
 - Açık Anahtar Kullanımı
 - Ajan, TCP ve X11 Yönlendirme
 - SSH Kullanan Uygulamalar
 - Diğer OpenSSH Özellikleri
 - Son Sözler
-
-

Neden SSH – Eski Protokoller

- Sunucu ve sistemlere uzaktan erişim ihtiyacı
 - Komut çalıştırma, dosya transferi, otomatik görevler
 - Telnet, FTP, rsh, rexec, rlogin, rcp
 - Ağlar eskisi kadar güvenli değil
 - Parola ve erişim bilgilerinin açık iletimi
 - Sistemler arası güven ilişkileri
 - Bugün nereye bağlanmak istiyorsunuz?
 - Kandırma saldırıları (spoofing)
 - Aktif bağlantı izleme saldırıları (MITM)
-
-

Neden SSH – Gereksinimler

- Eski araçları aratmamalı
 - r* araçları ile aynı kullanım
 - Hem interaktif hem otamatikleştirilmiş görevler
 - Dosya Transferleri
 - Kurulum ve kullanım kolay olmalı
 - Ayrı bir altyapı (örn. Kerberos veya PKI) olmadan çalışabilmeli
 - Farklı yönetim bölgeleri arasında çalışabilmeli
 - Eski araçlardaki güvenlik problemlerini çözmeli
-
-

Neden SSH – Tarihçe

- 1995: Tatu Ylönen r* komutlarının yerini doldurabililen güvenli bir uygulama yazdı.
 - **rsh** yerine **ssh**; **rcp** yerine **scp**
 - Yıl sonunda dünya çapında 20,000 kullanıcıya ulaştı
 - Şubat 1995'te *SSH Communications Inc.* Kuruldu
 - 1996: SSH-v2 tasarlandı.
 - SSH-v1 ile uyumlu değil
 - Çeşitli protokol zafiyetleri giderildi
 - 1999: Son özgür SSH sürümü: 1.2.12
 - OSSH (Björn Grönvall), ardından **OpenSSH** doğdu
-
-

Neden SSH – Sonuç

- 2000 yılında yaklaşık 2,000,000 SSH kullanıcısı olduğu tahmin ediliyor.
 - 2006 yılında SSH-v2 protokolü standart önerisi **RFC 4251** (secsh) olarak yayınlandı.
 - Günümüzde işletim sistemlerinin büyük çoğunluğu ve pek çok ağ cihazı *OpenSSH* tabanlı kod ile SSH desteği vermekte.
 - Pek çok farklı işletim sistemi için özgür ve ticari SSH istemci ve sunucu desteği bulunmakta.
 - İnternet biraz daha güvenli ...
-
-

SSH Protokol Mimarisi

- Sunucu ile bağlantı açık anahtar kriptografik yöntemleri kullanılarak şifreli olarak oluşturulur.
 - Her sunucunun desteklenen SSH sürümü ve açık anahtar algoritmaları için ayrı birer anahtar çifti vardır.
- Kimlik doğrulama için çeşitli yöntemler kullanılır.
 - Parola, Açık-Anahtar, İnteraktif, GSSAPI, ...
 - Tek bağlantıda farklı yöntemler denenebilir (v2)
- Hedef sistem ile şifreli bir bağlantı oluşturulur
 - Bağlantı üzerinde çok sayıda farklı *kanal* tanımlanabilir (v2).

Temel SSH Kullanımı

- İlerleyen bölümler *OpenSSH* tabanlı anlatılacaktır.
- Sunuş boyunca çeşitli renk kodları kullanılmıştır:
 - Komut isimleri ve referanslar: `ssh-keygen(1)`
 - Komut satırı anahtarları: `-i identity_file`
 - Komut örnekleri:
 - `ssh -D 8080 canacar@curie.metu.edu.tr`
 - Dosyalar: `/etc/ssh/sshd_config`
 - Yapılandırma Dosyası Seçenekleri
 - `sshd_config`: `Port 22` *Varsayılan ayarr*
 - `ssh_config`: `Compression yes` *Değiştirilmiş değer*

Temel SSH Kullanımı

- SSH Bağlantısı: `ssh(1)`
 - `ssh kullanıcı_adi@uzak_sistem`
 - `ssh -l kullanıcı_adi uzak_sistem`
 - Dosya Transferi: `scp(1)`, `sftp(1)`
 - `scp kullanıcı_adi@uzak_sistem:dosya hedef_dosya_dizin`
 - `scp dosya kullanıcı_adi@uzak_sistem:hedef_dosya_dizin`
 - `sftp kullanıcı_adi@uzak_sistem`
 - Sunucu yapılandırma dosyaları
 - Sunucu `sshd_config(5)`: `/etc/ssh/sshd_config`
 - İstemci `ssh_config(5)`: `/etc/ssh/ssh_config`
 - Kullanıcı: `$HOME/.ssh/config`
-
-

Kimlik Doğrulama Yöntemleri

- Parola Tabanlı Kimlik Doğrulama:
 - sshd_config: PasswordAuthentication yes
 - sshd_config: KerberosAuthentication no
 - sshd_config: KerberosOrLocalPasswd yes
 - Açık Anahtar Kimlik Doğrulama
 - v1: sshd_config: RSAAuthentication yes
 - v2: sshd_config: PubkeyAuthentication yes
 - Soru-cevap (interaktif) kimlik doğrulama
 - sshd_config: ChallengeResponseAuthentication yes
 - sshd_config: UsePAM no
-
-

Kimlik Doğrulama Yöntemleri

- GSSAPI ile kimlik doğrulama
 - sshd_config: GSSAPIAuthentication no
- Host tabanlı kimlik doğrulama
 - v1: sshd_config: RhostsRSAAuthentication no
 - v2: sshd_config: HostbasedAuthentication no
 - sshd_config: IgnoreRhosts yes
 - sshd_config: IgnoreUserKnownHosts no

Açık Anahtar Kullanımı

- Açık anahtar kriptografisi
 - Bir açık (public) bir de gizli (private) anahtar çiftinden oluşur
 - Açık anahtar ile şifrelenen bilgi sadece gizli anahtar ile okunabilir. Bu sayede
- SSH protokolünde her sunucunun desteklenen her protokol için bir anahtar çifti vardır.
 - v1: sshd_config: HostKey /etc/ssh/ssh_host_key
 - v2: sshd_config: HostKey /etc/ssh/ssh_host_rsa_key
 - v2: sshd_config: HostKey /etc/ssh/ssh_host_dsa_key

Açık Anahtar Kullanımı

- Anahtar yönetimi için `ssh-keygen(1)`
 - Yaratma: `ssh-keygen -t rsa -f dosya_ismi`
 - Parmakizi: `ssh-keygen -l -f dosya_ismi`
- Her istemci tanıdığı sunucuların açık anahtarlarını tutar ve anahtarlar bağlantı sırasında kontrol edilir.
 - `ssh_config`: `CheckHostIP yes`
 - `ssh_config`: `GlobalKnownHostsFile /etc/ssh/ssh_known_hosts`
 - `ssh_config`: `UserKnownHostsFile $HOME/.ssh/known_hosts`
 - `ssh_config`: `StrictHostKeyChecking ask`
 - `v2: ssh_config`: `VerifyHostKeyDNS no`

Açık Anahtar Kullanımı

- Örnek gizli anahtar

```
-----BEGIN RSA PRIVATE KEY-----
MIICWQIBAAKBgQDZADyp3kjSBacN0lYzck6BzbSknxqBa/nlCLYgwnM9HIIAv8i+
ztrVcJYR0iNftAajixy3BtPQF2z6h2qUoxSE2NgNA3Y+NigdWEnbXVa0s13lKotd
umVi12GoNjibiVBDydQvHDXPiTv0dlBLuyEZWTMhI37Z3hac4VuWFXg1aQIBIwKB
gAxmad3SMAwAUrBMefRPrLb1z87khSv3ip9f1WD1KygQQfFqC3ieGyIjsM3IztJE
zS3qsS8HtFUIpyRCQJrHfYPUJd9aiPQvtqe1+WyXMkM5bB+mg9xUXnCMmLPoOm1R
Q0kwvpqhU36kYyF7LyiTlTC0YBdDMLL7xpADunfy0hZrAkEA+mi1Z0ubbfSJJC1+
2j/KFmvVh82Kg+FMrWcmifzHMAyFYx2VuBsNBWNl6gXwGmYJ4YSDNr1r9cW/4tvX
V3zaRQJBAN3Yku4t8YUwnUOPcC0nLDAN5cC6Q3IPZI2KNUw9oUtTs5GvB1z1mkcR
xKCRFYoiOyMdBtTtMbI+BL1Ai68C0tUCQHmgkp67lKMiKQLxhsHHNkVnk5m7mwzb
JT5IC2eYCPoUwnH4bUrLT3e1TsIgJCoUTfExvBNGD93GcyULsbzHnTcCQB1a1HL9
77dzRSxK6D+stJfHEvF0X3q/7jwPy50vRaI1c5ue+Yb1qztSfN8mhh5nVzc2hHAb
G59Xi4NX1XMWQ/sCQEtxyhZ9sRgdBxvJYJjNDBzTUmvAVzAteK2KJla0DnuPjVYo
7b4AfWbhhr8QBNfBSW/kS4GLsUpGA0n5t0b0EOY=
-----END RSA PRIVATE KEY-----
```

- Örnek açık anahtar (tek satır)

```
ssh-rsa
AAAAB3NzaC1yc2EAAAABIwAAAIEA2QA8qd5I0gWnDTpWM3J0gc20pJ8agWv55Qi2IMJzPRyCAL/Iv
s7a1XCWETojX7QGo4sctwbT0Bds+odqlKMUhNjYDQN2PjYoHVhJ211WjrNd5SqLXbp1YtdhqDY4m4
1QQ8nULxw1z4k79HZQS7shGVkzISN+2d4Wn0Fb1hV4NWk= canacar@light
```

Açık Anahtar Kullanımı

- Örnek `.ssh/known_hosts` (her anahtar tek satır)

192.168.10.2 ssh-rsa

AAAAB3NzaC1yc2EAAAABIwAAAIEAqHaPX0qYexD00CHelh70SiSTCUtcIUXvCTgd1zcB
zliF5jxYztuVqamrbThBY3d2ePEwVmKDlcdI/OY0GBzhjCpeuVHY5hmjjajtavYl3NmE
idMSWPBK n2Bfy00+y9Gb6+RPu4NXGE19xPChw9VByBOAW3uvmWg/EchJzgNu81k=

192.168.10.73 ssh-rsa

AAAAB3NzaC1yc2EAAAABIwAAAQEAsrrpBZfVZURXj5L95SJQ7UazPbYMOBvN8mDn2Lva
pczy4SUb1w+0j5QQ3rYqQt+vQjiZhc+E9GogEK6Wpj1iz2pocX7eAdXJNVNiCscEbbFJ
pH/EjvpyPBkDLRUh5mrDP1puPSqU0eGYtPqHHDaMbLtPiJKPXQlCAAPNSPJPNCOqcXgy
lFd+HpIotrb6m8e0zwrtM501aPwAosp8FI6cf8f6Bigc5oIX2Dkk6Rfz1jbvfPkVopMe
MFI0ZY1m55T3/gLRiP0p07ejwSPJ9QxitrmQ2cG63eS2goqnW7p06a139Ej/fPcW+CRx
roDAsnhidFf/cq6TP3r7oH0nfEW6yQ==

anoncvs.ca.openbsd.org,129.128.5.191 ssh-rsa

AAAAB3NzaC1yc2EAAAABIwAAAIEAsQpVyGYI7vjnNUfWBSQe2jq9Fdgv/S4/yvBSIcRh
PpuyPeUlnXlf9Vey9paxbowhcCyu+xk/Mwz+L15UPg9If2PYN0NG7+ayNqTpS+eP6bE6
rbqtCdFSBEM9zRuZUln14kGwSgJYQqcT/qDt80Ro8Z+zSh9MCQuLbIrspSKYx88=

Açık Anahtar Kimlik Doğrulama

- Her kullanıcı kendi açık anahtar çift(ler)ini kendisi yönetir. Açık ve özel anahtarlar kullanıcının ev dizininde bulunur:
 - v1: `$HOME/.ssh/identity` ve `$HOME/.ssh/identity.pub`
 - v2: `$HOME/.ssh/id_rsa` ve `$HOME/.ssh/id_rsa.pub`
 - v2: `$HOME/.ssh/id_dsa` ve `$HOME/.ssh/id_dsa.pub`
 - Kullanıcı hedef sistemde, hedef ev dizininin altındaki `.ssh/authorized_keys` dosyasına açık anahtarını ekler.
 - Kullanıcı anahtarları için uzun ve tahmini zor bir *passphrase* seçilmelidir.
-
-

Açık Anahtar Kimlik Doğrulama

- Örnek `.ssh/authorized_keys` (her anahtar tek satır)

ssh-rsa

```
AAAAB3NzaC1yc2EAAAABIwAAAIEA2QA8qd5I0gWnDTpWM3JOgc20pJ8agWv55Qi2IMJz  
PRyCAL/Ivs7a1XCWETojX7QGo4sctwbT0Bds+odq1KMUhNjYDQN2PjYoHVhJ211WjrNd  
5SqLXbp1YtdhqDY4m4lQQ8nULxw1z4k79HZQS7shGVkzISN+2d4WnOFb1hV4Nwk=  
canacar@light
```

ssh-dss

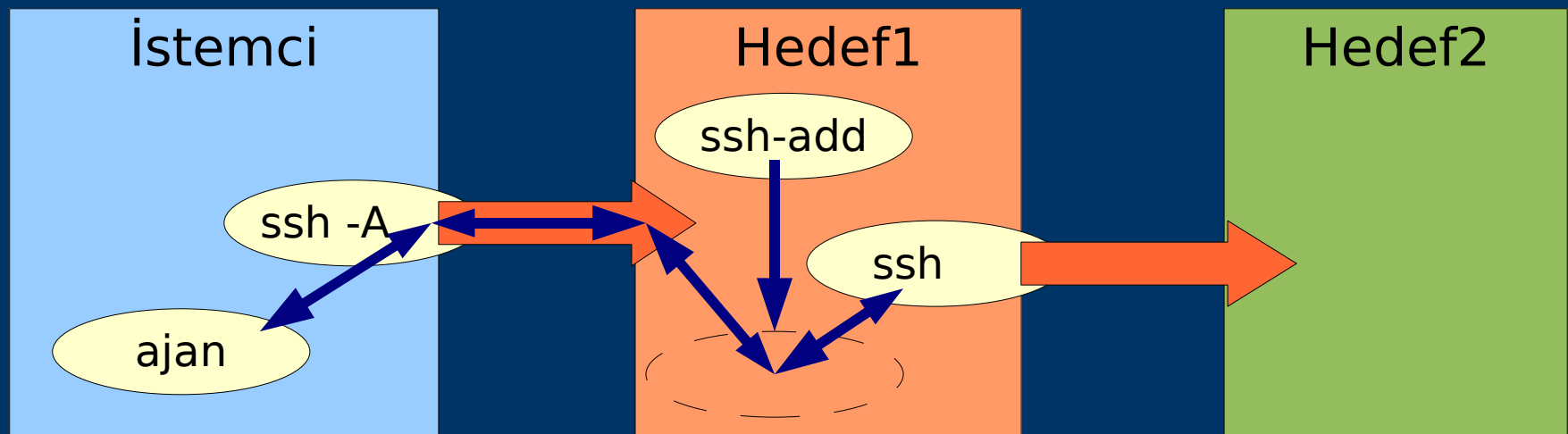
```
AAAAB3NzaC1kc3MAAACBALLstc7xqhX66BFIUj68gtm83e4c0C1wznkKvVKhL08Rhz2K  
BStCa/53vFAZC83vkCw01k/duxA+AU1IQg0J6rA/zn4ZmtwJSZaRYyFyUg/D+0IGUJFe  
R1biEU32MZT3IXikyjqbG69W6AnkmFmVbeQimLWK2ESD0adANp8vku/bAAAAFQCIrGpk  
5GQJo1Vwb4WvKaCn0UV1pQAAAIbB8P3mCKvx+eAKpPg9XMPHrYm0xofwDHxQaMPIjqbg  
WB04hyJXHwwpD1+nAfFtU3SNVdaCWqdKiQn0oBvng6qBAZf1C1SB4Pdxsq3d69T5kLzf  
mUwsqKj1c6AmgqUF85xI90xbT+5HTUN5aVLAZvVr5WW39zxuExwX2tgabXfgaQAAAIAX  
ekiDePcKc/Fh1JMXqAEFbgNDmm+QbpkRDsC7XYLJjCPtw48vFAhkkQhW1L1V3tbjXCXk  
s3IntJkYI70umFUEod+//u3vObwBuq9yCovxIs2b9C1bVWLNbNHCZDm+gz0iiec7dCcq  
1j70pJ+pViUfIy1ce67lmeQU8ieMj6PpBQ== canacar@curie
```

Ajan Kullanımı

- Kullanıcının gizli anahtarlarını oturum boyunca saklamak için `ssh-agent(1)` ajanı kullanılır
 - Passphrase sadece anahtarı ajana yüklerken kullanılır.
 - Ajanda yüklü gizli anahtarlar için ssh bağlantısı sorgusuz gerçekleşir.
 - Ajan arka planda çalışır, ssh komutu ajana erişmek için `SSH_AUTH_SOCK` çevre değişkenini kullanır.
 - `eval `ssh-agent``
 - Ajan üzerindeki anahtarların yönetimi `ssh-add(1)` komutu ile gerçekleştirilir.
-
-

Ajan Yönlendirme

- SSH bağlantılarında istemciye ajana olan bağlantı da uzak sistemden erişilecek şekilde yönlendirilebilir: **-A**
 - **ssh -A uzak_sistem**
- Uzak sistem de istemciye ajanı kullanacaktır:

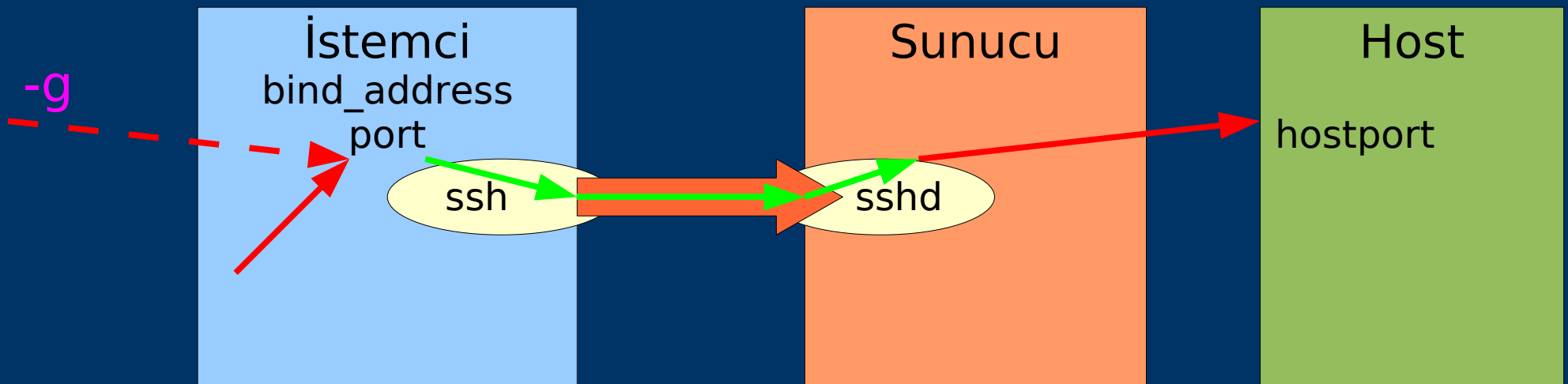

TCP Yönlendirme

- Kurulan SSH bağlantısı üzerinden TCP bağlantılarını her iki yönde de aktarır.
- Sunucu üzerinde izin vermek gerekebilir
 - sshd_config: `AllowTcpForwarding yes`
- Üç farklı şekilde yönlendirme yapılabilir
 - Yerel: `-L [bind_address:]port:host:hostport`
 - Uzak: `-R [bind_address:]port:host:hostport`
 - Dinamik: `-D [bind_address:]port`

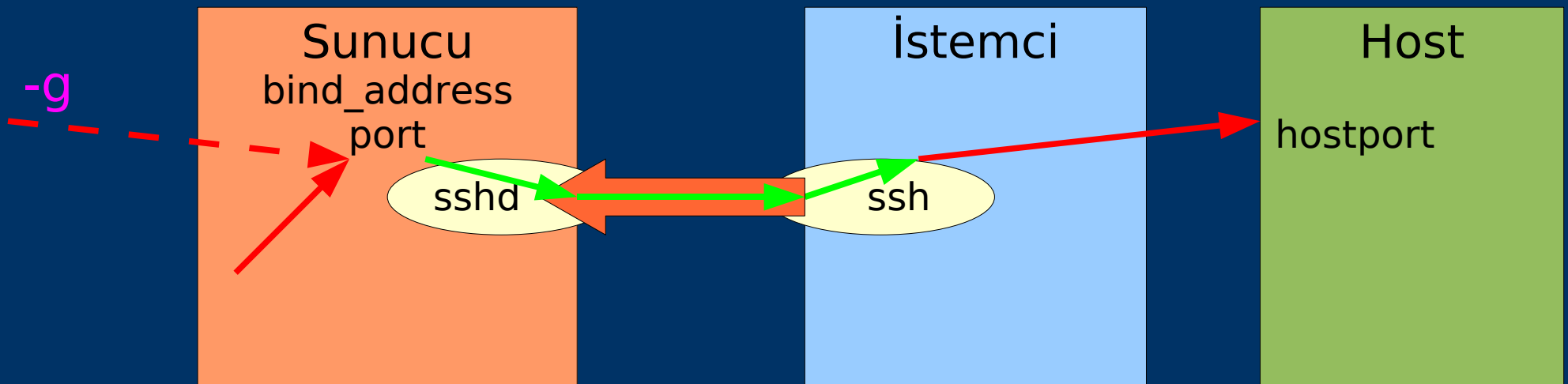
TCP Yönlendirme – Yerel

- -L [bind_address:]port:host:hostport
 - bind_address: istemci dinleme adresi
 - port: istemciye yerel port numarası
 - host: TCP bağlantısının hedef adresi
 - hostport: hedef port numarası

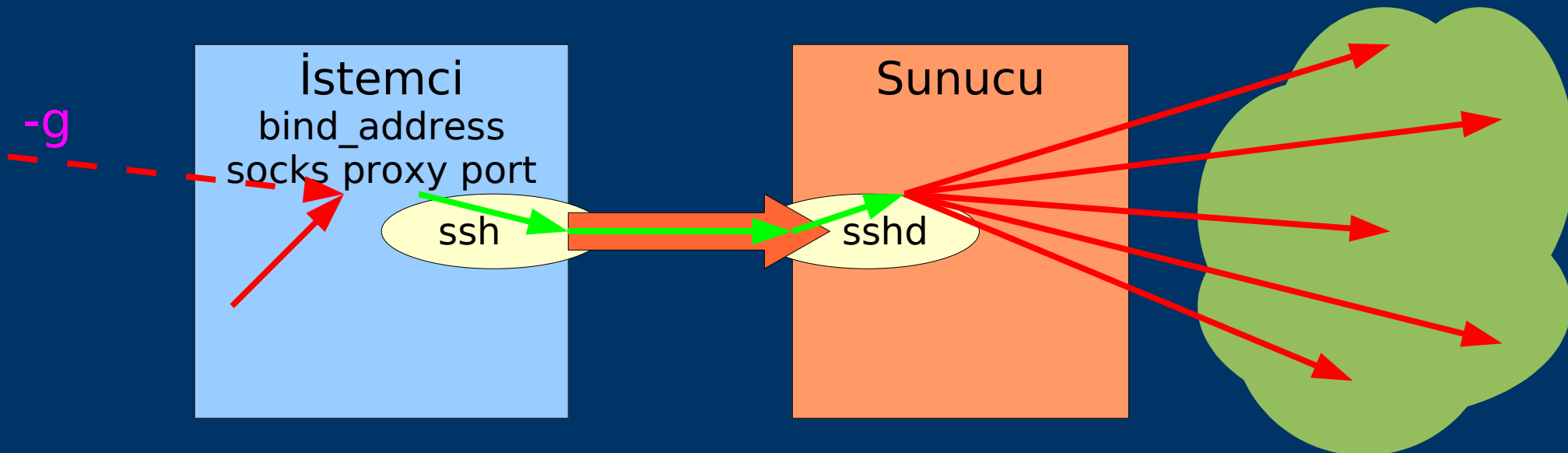
TCP Yönlendirme – Uzak

- -R [bind_address:]port:host:hostport
 - bind_address: sunucu dinleme adresi
 - port: suncudaki yerel port numarası
 - host: TCP bağlantısının hedef adresi
 - hostport: hedef port numarası

TCP Yönlendirme – Dinamik

- -D [bind_address:]port
 - bind_address: istemci dinleme adresi
 - port: istemciideki socks_proxy servisi verilecek olan yerel port numarası
- SOCKS protokolü ile farklı hedefler ...

TCP Yönlendirme – Kullanım

- Çeşitli bağlantıların güvenliğini sağlama: -L, -R
- Sadece uzak sistemden erişilebilecek kaynaklara erişim: -D, -L, -R
- TCP yönlendirmenin varsayılan kurulumda açık olması bir zafiyet yaratmamaktadır. Kabuk erişimi olan kullanıcılar başka yöntemlerle de port yönlendirmesi yapabilirler.
- Kullanıcılara kısıtlı bir kabuk ile erişim verdiğiniz durumlarda TCP yönlendirme kapatılmalıdır
 - anoncvs, authpf, scponly ...

X11 Yönlendirme

- Uzaktaki bir grafik uygulamaya erişim
 - **Sunucu**: Sizin Bilgisayarınız
 - **İstemci**: Uzak sistem
- Klasik X11 erişimi:
 - sunucu üzerinde erişim ayarı
 - .Xauthority, xhost, xauth, ...
 - istemci üzerinden uygulamayı çalıştırma
 - **DISPLAY=sunucu:0 xterm**
 - TCP port 6000 üzerinden şifresiz bağlantı

X11 Yönlendirme – SSH üzerinden

- Hedef sshd ile X11 tüneli kurulur
 - sshd_config: **X11Forwarding yes**
- Farklı *X11* Kimlik doğrulama anahtarı
 - sshd_config: **XAuthLocation ...**
- Uzak sistemde: **DISPLAY=localhost:10.0**
 - sshd_config: **X11UseLocalhost yes**
 - sshd_config: **X11DisplayOffset 10**
- Uygulama çalıştırılır
 - X11 protokolü mesajları SSH üzerinden aktarılır

X11 Yönlendirme – Güvenlik

- X11 istemcileri diğer istemcilere erişebilir
 - Pencere içeriğine erişim
 - Klavye ve fare izleme
 - Uzak sistemde dosyalarınızı okuyabilen birisi (örn. root) X11 sunucunuza da erişebilir
- X11 protokolü SECURITY eklentileri
 - İstemcileri Güvenilir ve Güvenilmez diye ayırır
 - Güvenilmeyen istemciler Güvenilir istemcilerin verilerine erişemez.

X11 Yönlendirme – Kullanım

- SSH üzerinden X11 erişimi:
 - `ssh -X istemci`
- İstemcide X11 SECURITY desteği varsa:
 - Güvenilmez: `ssh -f -X istemci xterm`
 - Güvenilir: `ssh -f -Y istemci xterm`
 - Güvenilmez bağlantılar: 20 dakika
 - Yapılandırma Dosyası Ayarları
 - `ssh_config`: `ForwardX11Trusted no`
 - `ssh_config`: `ForwardX11 no`

SSH Kullanan Uygulamalar – CVS

- CVS popüler bir sürüm yönetim sistemidir. Pek çok özgür yazılım projesi CVS üzerinde geliştirilmektedir.
- Uzak CVS sunucularına bağlantı SSH üzerinden gerçekleştirilebilir:
 - `cvsc -d user@sunucu:/repo checkout`
- Bazı CVS kurulumlarında `CVS_RSH` çevre değişkenini SSH kullanacak şekilde değiştirmek gerekebilir.
 - `CVS_RSH=/usr/bin/ssh`

SSH Kullanan Uygulamalar – rsync

- rsync gelişmiş bir dosya senkronizasyon aracıdır.
 - <http://rsync.samba.org/>
 - Sadece değişiklikleri aktarabildiği için iki dizin arası senkronizasyon çok hızlı gerçekleşir.
 - `scp(1)` benzeri bir şekilde SSH üzerinden `rsync(1)` kullanmak mümkündür:
 - `rsync -azP user@sunucu:kaynak_dizin .`
 - Eski sürümlerde `RSYNC_RSH` çevre değişkenini SSH kullanacak şekilde değiştirmek gerekebilir.
 - `RSYNC_RSH=/usr/bin/ssh`
-
-

SSH Kullanan Uygulamalar – VNC

- VNC uzaktan masaüstü erişimi için yaygın kullanılan bir protokoldür.
 - Protokol erişim bilgilerini ve oturum içeriğini şifrelemeden aktarır. Şifreleme için modern VNC istemcilerinde SSH desteği bulunmaktadır.
 - `vncviewer -via <sunucu> <hedef>`
 - Bu sayede VNC bağlantısının sunucuya kadar şifreli gitmesini sağlar.
 - SSH'ın TCP yönlendirme özelliği kullanılır
 - VNC *uzak sistem modunda* çalışır
 - **Sunucu – hedef arası bağlantı şifreli olmayacaktır**
-
-

Diğer OpenSSH Özellikleri

- SmartCard desteği
 - SSH RSA özel anahtarları için bir smart-card okuyucu kullanabilmektedir.
 - SmartCard desteği derleme sırasında aktif hale getirilmelidir.
 - VPN özelliği
 - Yeni sürümde tun(4) arabirimi kullanılarak iki sistem arasında ağ bağlantısı kurma özelliği sağlanmıştır
 - Yüksek Güvenlik
 - **Privilege Separation** tekniği ile **sshd(4)** sunucusunun root yetkileri ile çalışan bölümü küçültülmüştür.
-
-

Son Sözler

- OpenSSH, OpenBSD projesi tarafından geliştirilmektedir.
 - milyonlarca kullanıcı
 - ticari ve ücretsiz pek çok işletim sistemi ve ağ cihazları
 - Geçtiğimiz aylarda projen maddi destek isteğinde bulunmuştur.
 - Projenin sunucu, ağ ve elektrik ihtiyaçları
 - Yıllık OpenBSD geliştirici toplantıları (hackathon)
 - Kullanıcılar ve çeşitli projelerden çok miktarda destek ve bağış gelmiştir. Çok teşekkürler.
 - Hiçbir Linux/UNIX sisteminden destek gelmemiştir.
-
-

Teşekkürler ...

<http://www.openssh.com/>

